

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2016-09-22
Besvaras senast
2016-09-28 kl. 12.00

Till statsrådet Ardalan Shekarabi (S)

2016/17:32 Stärkt offentligt etos

Innehavaren av den främsta statsvetarprofessuren i Sverige, den skytteanska professuren i värtalighet och statskunskap vid Uppsala universitet, Li Bennich-Björkman, har tagit KI-skandalen som utgångspunkt för ett bredare inlägg om tillståndet i hela statsförvaltningen.

Hon skriver: ”Ingen övervakning i världen kan ersätta den inre kompass, som personer i maktpositioner måste ha. Detta omdöme formas av en professionell etik i kombination med personlig moral och det starka trycket av sociala normer. Det är inte mänskligt möjligt att kompassen alltid pekar rätt, och där kommer de kritiska rösterna in i bilden. Men den måste finnas. Den egna disciplinering som det här handlar om regleras i hög grad genom obehaget i att känna skam. Skam kan man dock bara känna om man själv på allvar delar de etiska och moraliska värderingar som omvärlden menar att man brustit i att respektera.

I den offentliga världen i Sverige i dag är skam sällsynt. I stället är det något av den fräcke fixarens mentalitet som lyser igenom i många av de påklistrade avbönerna om att ”ta till sig av kritiken” och ”gå vidare”. Det man känner sig generad över – inte skamsen – är den demonstrerade oskickligheten som blottlagts i konsten att utöva makt.”

Egentligen är hennes inlägg en fortsättning på en gammal diskussion som inte minst den framlidne statsvetarprofessorn Lennart Lundquist i Lund länge drev om behovet av ett ”offentligt etos”, en form av etik som besjalar både individerna och organisationskulturen inom offentlig verksamhet. Ämbets- och tjänstemännen ska vara demokratins och de goda sedernas väktare och förvaltare.

Diskussionerna kring ”tipsandet” från Skatteverkets ledning till den gamle kompisen Frank Belfrage, Riksrevisionens kollaps och Macchiariniaffären på KI visar på hur illa ställt det är med ”offentligt etos” i dagens statsförvaltning. NPM och andra nyliberala idéer har, inte minst genom regeringen Reinfeldts försorg, skurit djupa sår i ämbetsmannakulturen.

Genom vilka åtgärder avser statsrådet att försöka återupprätta ett offentligt etos

i statsförvaltningen?

.....

Peter Persson (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Lisa Gunnfors